

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 24.8.2020
COM(2020) 468 final

2020/0221 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

**o dodelitvi začasne podpore Latviji na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2020/672 za ublažitev
tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Uredba Sveta 2020/672 (v nadaljnjem besedilu: uredba o instrumentu SURE) določa pravni okvir za zagotavljanje finančne pomoči Unije državam članicam, ki se zaradi izbruha COVID-19 soočajo z resnimi gospodarskimi motnjami ali jih takšne motnje resno ogrožajo. Podpora v okviru instrumenta SURE je v prvi vrsti namenjena financiranju shem skrajšanega delovnega časa ali podobnih ukrepov za zaščito zaposlenih in samozaposlenih, da se tako zmanjša obseg brezposelnosti in izgube dohodka, poleg tega pa tudi financiranju nekaterih ukrepov, povezanih z zdravjem, zlasti na delovnem mestu.

Latvija je 7. avgusta 2020 zaprosila za finančno pomoč Unije na podlagi uredbe o instrumentu SURE. Komisija se je v skladu s členom 6(2) uredbe o instrumentu SURE posvetovala z latvijskimi organi, da bi preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih odhodkov, neposredno povezano s shemo nadomestil za delavce na čakanju ter z njo povezanih odhodkov (nadomestila za mirovanje ter dodatka za zaposlene z otroki), shemo plačnih subvencij za izvozno industrijo, izplačili plačne podpore za zdravstvene delavce in delavce v kulturni industriji ter z odhodki v zvezi z zdravjem za osebno zaščitno opremo in nadomestila za čas bolezni v zvezi s COVID-19 zaradi pandemije COVID-19. Pomoč se nanaša na:

- (1) shemo nadomestil za delavce na čakanju. Prek sheme se izplačujejo plače zaposlenim v podjetjih zasebnega sektorja, ki so na čakanju. Krije od 50 % do 75 % plač zaposlenih, odvisno od velikosti podjetja, z zgornjo mejo 700 EUR na zaposlenega na mesec. S shemo nadomestil za delavce na čakanju je povezana shema nadomestil za mirovanje in dodatek za zaposlene z otroki. Shema nadomestil za mirovanje zagotavlja minimalne prejemke za zaposlene na čakanju ali samozaposlene, ki ne izpolnjujejo pogojev za podporo v okviru sheme nadomestil za delavce na čakanju zaradi razlogov, ki niso povezani z zaposlenim, ali iz te sheme prejmejo manj kot 180 EUR. Prejemki zagotavljajo minimalno raven podpore, ki zagotavlja, da so vsi zaposleni ali samozaposleni upravičeni do vsaj 180 EUR na mesec. Shema dodatkov za otroke zagotavlja dodatno podporo zaposlenim na čakanju, ki imajo vzdrževane otroke;
- (2) shemo plačnih subvencij za turistično in izvozno industrijo, ki je nadgradnja sheme za delavce na čakanju, posebej namenjena turistični in izvozni industriji. Ukrep je pogojen s tem, da prejemnik dokaže, da se bodo sredstva porabila za kritje stroškov za plače;
- (3) dve izplačili plačne podpore, namenjeni zdravstvenim delavcem in delavcem v kulturni industriji. Izplačila plačne podpore zagotavljajo nepovratna sredstva za zdravstvo in kulturno industrijo, s čimer se podpre izplačilo plač, medtem ko so delavci na čakanju. Obe shemi sta pogojeni s tem, da se nepovratna sredstva porabijo za kritje stroškov za plače;
- (4) odhodke v zvezi z zdravjem za osebno zaščitno opremo in drugo medicinsko opremo za zagotavljanje zdravja in varnosti zaposlenih v javnem sektorju, zlasti zdravstvenih delavcev;
- (5) nadomestila za čas bolezni, povezana s COVID-19, pri čemer je vlada nadomestilo za odsotnost z dela zaradi bolezni plačala tistim, ki so morali izostati z dela zaradi potrebe po samoizolaciji ali samokaranteni. Del nadomestila za čas bolezni bi moral

običajno plačati delodajalec, v skladu s to shemo pa je država prevzela celotne stroške.

Latvija je Komisiji predložila ustrezne informacije.

Komisija glede na razpoložljiva dejstva predlaga Svetu, da sprejme izvedbeni sklep o odobritvi finančne pomoči Latviji v skladu z uredbo o instrumentu SURE v podporo zgoraj navedenim ukrepom.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Ta predlog je v celoti skladen z Uredbo Sveta 2020/672, na podlagi katere je predložen.

Predlog dopolnjuje drug instrument prava Unije za zagotavljanje podpore državam članicam v izrednih razmerah, in sicer Uredbo Sveta (ES) št. 2012/2002 z dne 11. novembra 2012 o ustanovitvi Solidarnostnega sklada Evropske unije (Uredba (ES) št. 2012/2002). Uredba (EU) 2020/461 Evropskega parlamenta in Sveta, ki spreminja navedeni instrument, da bi se razširilo njegovo področje uporabe na izredne razmere večjih razsežnosti v javnem zdravju in opredelile posebne dejavnosti, upravičene do financiranja, je bila sprejeta 30. marca.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Predlog je del sklopa ukrepov, pripravljenih v odziv na trenutno pandemijo COVID-19, kot je „naložena pobuda v odziv na koronavirus“, in dopolnjuje druge instrumente, ki podpirajo zaposlovanje, kot sta Evropski socialni sklad in Evropski sklad za strateške naložbe (EFSD)/InvestEU. Z uporabo izposojanja in posojanja za podporo državam članicam v tem konkretnem primeru izbruha COVID-19 bi ta predlog zagotavljal drugo raven zaščite za financiranje shem skrajšanega delovnega časa in podobnih ukrepov, s čimer bi pomagal ohranjati delovna mesta ter s tem zaščititi zaposlene in samozaposlene pred tveganjem brezposelnosti.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga za ta instrument je Uredba Sveta 2020/672.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Predlog je odziv na prošnjo države članice in odraža evropsko solidarnost z zagotavljanjem finančne pomoči Unije v obliki začasnih posojil državi članici, ki jo je prizadel izbruh COVID-19. Takšna finančna pomoč kot druga raven zaščite začasno podpira povečane javnofinančne odhodke držav članic za sheme skrajšanega delovnega časa in podobne ukrepe ter jim pomaga ščititi delovna mesta in s tem zaposlene in samozaposlene pred tveganjem brezposelnosti in izgube dohodka.

Podpora bo pomagala prizadetemu prebivalstvu in pripomogla k blažitvi neposrednih družbenih in gospodarskih posledic krize COVID-19.

- **Sorazmernost**

Predlog upošteva načelo sorazmernosti. Ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev instrumenta.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Zaradi nujne čimprejšnje priprave predloga, da bi ga Svet lahko pravočasno sprejel, posvetovanja z zainteresiranimi stranmi ni bilo mogoče izvesti.

- **Ocena učinka**

Zaradi nujnosti priprave predloga ocena učinka ni bila izvedena.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Komisija bi morala imeti možnost najema posojil na finančnih trgih z namenom nadaljnjega posojanja državi članici, ki zaprosi za finančno pomoč v okviru instrumenta SURE.

Poleg jamstev, ki jih dajo države članice, okvir vključuje tudi druge zaščitne ukrepe za zagotavljanje finančne trdnosti sheme, in sicer:

- strog in konservativen pristop k finančnemu upravljanju,
- oblikovanje posojilnega portfelja, ki omejuje tveganje koncentracije, letno izpostavljenost in čezmerno izpostavljenost do posameznih držav članic, hkrati pa zagotavlja, da se državam članicam, ki najbolj potrebujejo pomoč, lahko zagotovijo zadostna sredstva, ter
- možnosti obnovitve dolga.

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o dodelitvi začasne podpore Latviji na podlagi Uredbe Sveta (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/672 z dne 19. maja 2020 o vzpostavitvi evropskega instrumenta za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE) po izbruhu COVID-19¹ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Latvija je 7. avgusta 2020 zaprosila za finančno pomoč Unije, da bi dopolnila svoja nacionalna prizadevanja za obravnavanje učinka izbruha COVID-19 in njegovih socialno-ekonomskih posledic za delavce.
- (2) Izbruh COVID-19 in izredni ukrepi, ki jih je Latvija sprejela za zaježitev izbruha ter njegovih socialno-ekonomskih učinkov in učinkov, povezanih z zdravjem, bodo po pričakovanjih zelo močno vplivali na javne finance. V skladu z napovedjo Komisije iz pomladi 2020 naj bi primanjkljaj sektorja država Latvije do konca leta 2020 znašal 7,3 % bruto domačega proizvoda (BDP), dolg sektorja država pa 43,1 % BDP. Glede na vmesno napoved Komisije iz poletja 2020 naj bi se BDP Latvije v letu 2020 zmanjšal za 7 %.
- (3) Izbruh COVID-19 je imobiliziral znaten del delovne sile v Latviji. To je povzročilo nenadno in močno povečanje javnofinančnih odhodkov Latvije, neposredno povezano s shemo nadomestil za delavce na čakanju ter z njo povezanih podpornih shem (nadomestila za mirovanje ter dodatka za zaposlene z otroki), shemo plačnih subvencij za izvozno industrijo, izplačili dohodkovne podpore za zdravstvene delavce in delavce v kulturni industriji ter z odhodki v zvezi z zdravjem za osebno zaščitno opremo ter nadomestili za čas bolezni v zvezi s COVID-19, kot je opisano v uvodnih izjavah 4 do 7.
- (4) Z uredbo št. 179 (sprejeta 31. marca 2020) o shemi glede nadomestil za obdobje čakanja za samozaposlene, ki jih je prizadelo širjenje COVID-19, in uredbo št. 165 (sprejeta 26. marca 2020) o shemi glede delodajalcev, ki jih je prizadela kriza zaradi COVID-19 in ki so upravičeni do nadomestila za obdobje čakanja in do obročnega plačila zamujenega davka ali odloga plačila zamujenega davka ali odloga plačila davka za največ tri leta, kot sta navedeni v prošnji Latvije z dne 7. avgusta 2020, se je uvedla shema nadomestil za delavce na čakanju. Prek sheme se izplačujejo plače zaposlenim v podjetjih zasebnega sektorja, ki so na čakanju. Krije od 50 % do 75 % plač zaposlenih, odvisno od velikosti podjetja, z zgornjo mejo 700 EUR na

¹ UL L 159, 20.5.2020, str. 1.

zaposlenega na mesec. S shemo nadomestil za delavce na čakanju je povezana shema nadomestil za mirovanje in dodatek za zaposlene z otroki. Na podlagi Odloka kabineta ministrov št. 236 o dodelitvi finančnih sredstev iz programa državnega proračuna „Sredstva za izredne razmere na nacionalni ravni“, kot je naveden v prošnji Latvije z dne 7. avgusta 2020, shema nadomestil za mirovanje zagotavlja minimalne prejemke za zaposlene na čakanju ali samozaposlene, ki niso upravičeni do podpore v okviru sheme nadomestil za delavce na čakanju zaradi razlogov, ki niso povezani z zaposlenim, ali iz te sheme prejmejo manj kot 180 EUR. Prejemki zagotavljajo minimalno raven podpore, ki zagotavlja, da so vsi zaposleni ali samozaposleni upravičeni do vsaj 180 EUR na mesec. Shema dodatkov za otroke zagotavlja dodatno podporo zaposlenim na čakanju, ki imajo vzdrževane otroke; Ukrep se lahko šteje za ukrep, podoben shemam skrajšanega delovnega časa iz Uredbe (EU) 2020/672, saj zagotavlja dohodkovno podporo zaposlenim in samozaposlenim, kar bo pomagalo kriti stroške otroškega varstva med zaprtjem šol in s tem pomagalo staršem nadaljevati delo in preprečiti, da bi bila ogrožena delovna razmerja.

- (5) Z informativnim poročilom o ukrepih za premagovanje krize zaradi COVID-19 in okrevanje gospodarstva se je vzpostavila shema plačnih subvencij za turistično in izvozno industrijo, ki je nadgradnja sheme za delavce na čakanju, posebej usmerjena v turistično in izvozno industrijo. Ukrep je pogojen s tem, da prejemnik dokaže, da se bodo sredstva porabila za kritje stroškov za plače;
- (6) Organi so uvedli dve izplačili plačne podpore, namenjene zdravstvenim delavcem in delavcem v kulturni industriji. Na podlagi Zakona o ukrepih za preprečevanje in zatiranje grožnje državi in njenih posledic zaradi širjenja COVID-19 oziroma Zakona o zatiranju posledic širjenja okužb s COVID-19 oziroma odloka kabineta ministrov št. 303 o dodelitvi finančnih sredstev iz programa državnega proračuna „Sredstva za nepredvidljive dogodke“, kot so navedeni v prošnji Latvije z dne 7. avgusta 2020, izplačila plačnih podpor zagotavljajo nepovratna sredstva za zdravstvo in kulturno industrijo, da se podpre izplačevanje plač, medtem ko so delavci na čakanju. Obe shemi sta pogojeni s tem, da se nepovratna sredstva porabijo za kritje stroškov za plače;
- (7) Latvija je uvedla dva ukrepa, povezana z zdravjem. Na podlagi odlokov kabineta ministrov št. 79, 118 in 220 o dodelitvi finančnih sredstev iz programa državnega proračuna „Sredstva za nujne primere“, kot je naveden v prošnji Latvije z dne 7. avgusta 2020, so organi povečali odhodke v zvezi z zdravjem za osebno zaščitno opremo in drugo medicinsko opremo, da bi zagotovili zdravje in varnost zaposlenih v javnem sektorju, zlasti zdravstvenih delavcev. Poleg tega so na podlagi Uredbe kabineta št. 380 z dne 9. junija 2020 o ureditvi virov za zagotavljanje epidemiološke varnosti, potrebne za institucije, vključene na seznam prednostnih institucij in potreb, kot je navedena v prošnji Latvije z dne 7. avgusta 2020, organi plačali nadomestila za čas bolezni, povezana s COVID-19, pri čemer je vlada nadomestilo za bolniški dopust plačala tistim, ki so morali izostati z dela zaradi potrebe po samoizolaciji ali samokaranteni. Del nadomestila za čas bolezni bi moral običajno plačati delodajalec, v skladu s to shemo pa je država prevzela celotne stroške.
- (8) Latvija izpolnjuje pogoje, da lahko zaprosi za finančno pomoč iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672. Latvija je Komisiji predložila ustrezne dokaze, da so se dejanski in načrtovani javnofinančni odhodki od 1. februarja 2020 povečali za 212 808 280 EUR zaradi povečanega zneska, neposredno povezanega s shemo nadomestil za delavce na čakanju in s tem povezanih podpornih shem ter shemo plačnih subvencij za izvozno industrijo, zdravstvene delavce in kulturno industrijo. To pomeni nenadno in močno

povečanje, ker novi ukrepi zajemajo velik delež podjetij in delovne sile v Latviji. Latvija namerava 20 108 280 EUR povečanih odhodkov financirati z lastnim financiranjem.

- (9) Komisija se je v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2020/672 posvetovala z Latvijo ter preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih javnofinančnih odhodkov, opisano v prošnji z dne 7. avgusta 2020, ki je neposredno povezano s shemami skrajšanega delovnega časa in podobnimi ukrepi, kot tudi z uporabo zadevnih ukrepov, povezanih z zdravjem, ki so bili uvedeni zaradi izbruha COVID-19.
- (10) Zato bi bilo treba zagotoviti finančno pomoč za podporo Latviji pri obravnavanju socialno-ekonomskih učinkov resnih gospodarskih motenj, ki jih je povzročil izbruh COVID-19.
- (11) Ta sklep ne bi smel posegati v izid kakršnih koli postopkov v zvezi z izkrivljanjem delovanja notranjega trga, ki se lahko izvedejo, in sicer zlasti na podlagi členov 107 in 108 PDEU. Ne razveljavlja zahteve, da države članice Komisijo v skladu s členom 108 PDEU obvestijo o primerih morebitne državne pomoči.
- (12) Latvija bi morala Komisijo redno obveščati o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, da bi Komisija lahko ocenila, v kolikšnem obsegu je Latvija izvršila navedene odhodke.
- (13) Odločitev o zagotovitvi finančne pomoči je bila sprejeta ob upoštevanju obstoječih in pričakovanih potreb Latvije, pa tudi prošenj za finančno pomoč v skladu z Uredbo (EU) 2020/672, ki so jih že predložile ali jih nameravajo predložiti druge države članice, pri čemer se upoštevajo načela enake obravnave, solidarnosti, sorazmernosti in preglednosti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Latvija izpolnjuje pogoje iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672.

Člen 2

1. Unija da Latviji na voljo posojilo v znesku največ 192 700 000 EUR. Povprečna zapadlost posojila ne presega 15 let.
2. Obdobje razpoložljivosti finančne pomoči, dodeljene s tem sklepom, je 18 mesecev od prvega dne po začetku veljavnosti tega sklepa.
3. Komisija da Latviji na voljo finančno pomoč Unije v največ osmih obrokih. Obrok se lahko izplača v eni ali več tranšah. Zapadlost tranš prvega obroka je lahko daljša od največje povprečne zapadlosti iz odstavka 1. V takih primerih se zapadlost nadaljnjih tranš določi tako, da največja povprečna zapadlost iz odstavka 1 ni presežena, ko so izplačani vsi obroki.
4. Prvi obrok se sprost ob začetku veljavnosti sporazuma o posojilu iz člena 8(2) Uredbe (EU) 2020/672.
5. Latvija plača strošek financiranja Unije iz člena 4 Uredbe (EU) 2020/672 za vsak obrok ter vse pristojbine, stroške in odhodke Unije, ki izhajajo iz financiranja.
6. Komisija odloča o obsegu in sprostitvi obrokov ter velikosti tranš.

Člen 3

Latvija lahko financira naslednje ukrepe:

- (a) shemo nadomestil za delavce na čakanju v skladu z Uredbo št. 179 (sprejeto 31. marca 2020) o shemi glede nadomestil za obdobje čakanja za samozaposlene, ki jih je prizadelo širjenje COVID-19, in Uredbo št. 165 (sprejeto 26. marca 2020) o shemi glede delodajalcev, ki jih je prizadela kriza zaradi COVID-19 in ki so upravičeni do nadomestila za obdobje čakanja ter do obročnega plačila zamujenega davka ali odloga plačila davka za največ tri leta;
- (b) nadomestilo za mirovanje, kot je določeno v Odloku kabineta ministrov št. 236 o dodelitvi finančnih sredstev iz programa državnega proračuna „Sredstva za izredne razmere na nacionalni ravni“;
- (c) dodatek za delavce z otroki, kot je določeno v Odloku kabineta ministrov št. 178 o dodelitvi finančnih sredstev iz programa državnega proračuna „Sredstva za izredne razmere na nacionalni ravni“;
- (d) shemo plačnih subvencij za turistično in izvozno industrijo, kot je določeno v informativnem poročilu o ukrepih za premagovanje krize zaradi COVID-19 in gospodarsko okrevanje;
- (e) izplačila plačne podpore za zdravstvene delavce in kulturno industrijo, kot je določeno v Zakonu o ukrepih za preprečevanje in zatiranje grožnje državi in njenih posledic zaradi širjenja COVID-19 oziroma Zakonu o zatiranju posledic širjenja okužb s COVID-19 oziroma Odloku kabineta ministrov št. 303 o dodelitvi finančnih sredstev iz programa državnega proračuna „Sredstva za nepredvidljive dogodke“;
- (f) odhodke v zvezi z zdravjem za osebno zaščitno opremo, kot je določeno v odredbah kabineta ministrov št. 79, št. 118 in št. 220 o dodelitvi finančnih sredstev iz programa državnega proračuna „Sredstva za nujne primere“;
- (g) nadomestila za čas bolezni, povezana s COVID-19, kot je določeno z Uredbo kabineta št. 380 z dne 9. junija 2020 o virih za zagotavljanje epidemiološke varnosti, potrebne za institucije, vključene na seznam prednostnih institucij in potreb.

Člen 4

Latvija do [*DATUM: 6 mesecev po datumu objave tega sklepa*] in nato vsakih 6 mesecev obvešča Komisijo o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, dokler načrtovani javnofinančni odhodki niso v celoti izvršeni.

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Republiko Latvijo.

Člen 6

Ta sklep se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik